

Sport-
akkoord

Hengelo inspireert

Lokaal sport- en
beweegakkoord Hengelo
2020-2022

Gemeente
Hengelo

Inhoud

Voorwoord	pag. 3
Van nationaal naar lokaal	pag. 4
Hengelo in cijfers	pag. 6
Trends en ontwikkelingen	pag. 8
Ontwikkeling in beeld	pag. 9
Doelstellingen en ambities	pag. 10
Ambitie 1 Inclusief sporten en bewegen	pag. 11
Ambitie 2 Vitale sport- en beweegaanbieders	pag. 12
Ambitie 3 Vaardig in bewegen	pag. 12
Financiën	pag. 13
Organisatie sportakkoord	pag. 14
Hengelo inspireert	pag. 15

Voorwoord

In Hengelo liggen prachtige sport- en beweegfaciliteiten. Iets waar we heel trots op zijn. Met het sport- en beweegakkoord willen zo veel mogelijk mensen inspireren om een leven lang te sporten en te bewegen. Jong, oud, als amateur op professioneel niveau. Dit sportakkoord is er voor iedereen. Ik bewonder mensen die ondanks een beperking zich niet laten tegenhouden om te sporten en te bewegen. Ook voor hen is dit sportakkoord.

Met het aanbod van sport- en beweegaanbieders, fysiotherapeuten, huisartsen, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen etc. werken wij samen om dit akkoord tot een succes te maken. Met deze partners zijn afspraken gemaakt en passende ambities gekozen voor Hengelo die wij willen realiseren. Sport en bewegen is tenslotte voor iedereen. Sporten is natuurlijk belangrijk voor de algehele gezondheid, maar speelt ook een belangrijke rol bij het bestrijden van eenzaamheid, het verbeteren van motorische vaardigheden, het sluiten van vriendschappen en heeft een positief effect op de mentale gezondheid.

We moedigen maatschappelijke initiatieven aan die een bijdrage leveren aan een gezonder leven in Hengelo. Dus meld je eigen sportieve initiatief aan op hengelo.nl/sportakkoord. Iedereen kan een aanvraag indienen en wij hopen de komende jaren op sportieve ontwikkelingen en mooie samenwerkingen!

Met sportieve groet,
Claudio Bruggink

**Dit Sport- en beweegakkoord
geeft mensen plezier, ambitie,
vertrouwen en inspireert.
Het is voor iedereen!**

Van nationaal naar lokaal

Op 29 juni 2018 heeft minister Bruins, samen met vertegenwoordigers van de sport, gemeenten en andere organisaties het eerste Nationale Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' getekend. Met als hoofddoel om zoveel mogelijk mensen met plezier te laten sporten en bewegen.

De landelijke partners hebben afgesproken dat dit sportakkoord wordt vertaald naar lokale en regionale akkoorden, zodat de ambities in de lokale context worden uitgevoerd. Hierin staan zes ambities centraal:

- ① **Inclusief sporten en bewegen**
- ② **Duurzame sportinfrastructuur**
- ③ **Vitale sport- en beweegaanbieders**
- ④ **Positieve sportcultuur**
- ⑤ **Van jongs af aan vaardig bewegen**
- ⑥ **Topsport die inspireert**

De Rijksoverheid heeft de gemeenten gevraagd een eigen akkoord op te stellen, waarin lokale partners uit sport, zorg, welzijn, onderwijs en bedrijfsleven met elkaar afstemmen welke thema's zij in de gemeente willen oppakken, wie welke bijdrage daaraan levert en hoe ze dat willen organiseren. Het lokaal akkoord verbindt mensen en organisaties in de gemeente en zet aan tot lokale samenwerking en uitvoering.

Daarnaast beoogd het lokale akkoord te inspireren, te prikkelen en uit te dagen. Bovenal dient het aan te sluiten bij lokale ambities en daar waar energie aanwezig is dat te activeren. Het lokaal akkoord is een concreet document met een richtinggevend toekomstbeeld met een aantal praktisch uitvoerbare projecten, welke is ondertekend door partijen die betrokken zijn en zich betrokken voelen.

In Hengelo is er gehoor gegeven aan de oproep om te komen tot een lokaal sport- en beweegakkoord. Op 17 oktober 2019 is een startbijeenkomst georganiseerd waar 75 organisaties (o.a. sportaanbieders, zorginstellingen, welzijnsstichtingen, onderwijs en gemeente) aanwezig waren.

Tijdens deze bijeenkomst hebben deze organisaties samen gewerkt om van het nationale sportakkoord tot een lokale visie op sport en bewegen te komen in de gemeente Hengelo.

Het resultaat is een gezamenlijke lokale visie en drie gekozen ambities aangevuld met een beschrijving van de toekomstige organisatie en financiële paragraaf.

Met dit sport- en beweegakkoord willen we bereiken dat alle inwoners van de gemeente Hengelo een leven lang met plezier kunnen sporten en bewegen. Daarbij zetten we sport en bewegen als doel én als middel in voor een vitaal en gezond Hengelo waar iedereen deel kan nemen aan de maatschappelijke waarde van sport en bewegen.

De coronacrisis raakt ons allemaal en dus ook de sportsector. Het heeft financiële- en organisatorische impact op de sport. Zo zien we dat de horeca-omzet van sportaanbieders terugloopt en de leden aantallen van sportverenigingen slinken. Daarmee raakt het ook de uitvoering van dit sport- en beweegakkoord.

Des te meer reden om de krachten te bundelen en ervoor te zorgen dat we, ondanks corona, zoveel mogelijk mensen in beweging brengen met dit sport- en beweegakkoord!

Hengelo in beeld

Sport en bewegen in Hengelo

Gemeente Hengelo telt 81.140 inwoners die verspreid zijn over 72 wijken en buurten. Hengelo is voorzien van alle gemakken. Hierbij kun je o.a. denken aan basisscholen, middelbare scholen, MBO-onderwijs, musea, bibliotheek, bioscoop, poppodia, schouwburg, OYFO en sport- en beweegvoorzieningen.

Daarbij kent Hengelo een rijk en gevarieerd aanbod van sport- en beweegmogelijkheden met van circa 100 sportverenigingen, het FBK-stadion en games, ruim twintig verschillende gymlokalen, sportzalen en sporthallen. Maar ook mooie uitvoeringsorganisaties zoals Hengelo Sport, FC Twente Scoren in de Wijk en Special Heroes.

Dit rijke aanbod draagt bij aan een veerkrachtig Hengelo waarin de term 'Noaberschap' een belangrijke plek inneemt.

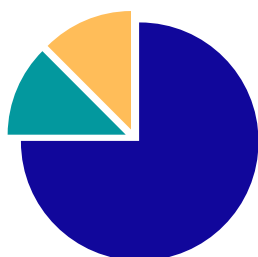
Maar het sport- en beweeglandschap verandert, mede door corona, en dat geldt ook voor Hengelo. Minder inwoners van Hengelo zijn lid van een vereniging. Het individuele en ongeorganiseerd sporten neemt toe en de vergrijzing vraagt om op andere manieren naar het huidige aanbod te kijken.

Mee bewegen is noodzakelijk om toekomstbestendig te blijven en het sport- en beweegakkoord biedt de mogelijkheid om hierop te anticiperen en participeren. Gekeken naar de ontwikkelingen is een gezonde leefstijl essentieel geworden en dit heeft een directe aansluiting op de denkwijze binnen dit sportakkoord. Maar ook in koppeling met het preventieakkoord.

Hengelo in cijfers

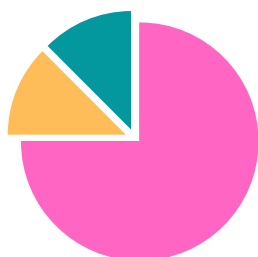
Lid van sportvereniging

27,7% van alle inwoners is aangesloten bij een sportvereniging (25,3% landelijk)

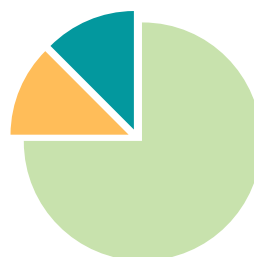
Gezondheidsgedrag gem. Hengelo

39% Voldoet aan alcohol richtlijn
52% Overgewicht
15% Obesitas
22% Roker

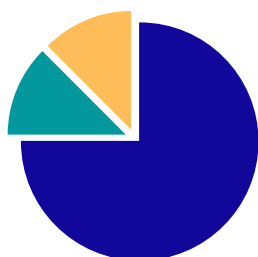
Incl. Sporten en bewegen

3,9% Kinderen met een beperking
30 activiteiten: aangepast sporten
47% Eenzaamheid regio Twente

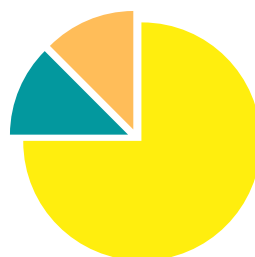
Vitale sport aanbieders

29% vitale sportverenigingen (Oost-Nederland)
89% Voldoende vrijwilligers (Oost-Nederland)
56% Samenwerking sportvereniging en gem. (Oost-Nederland)

Vaardig in bewegen

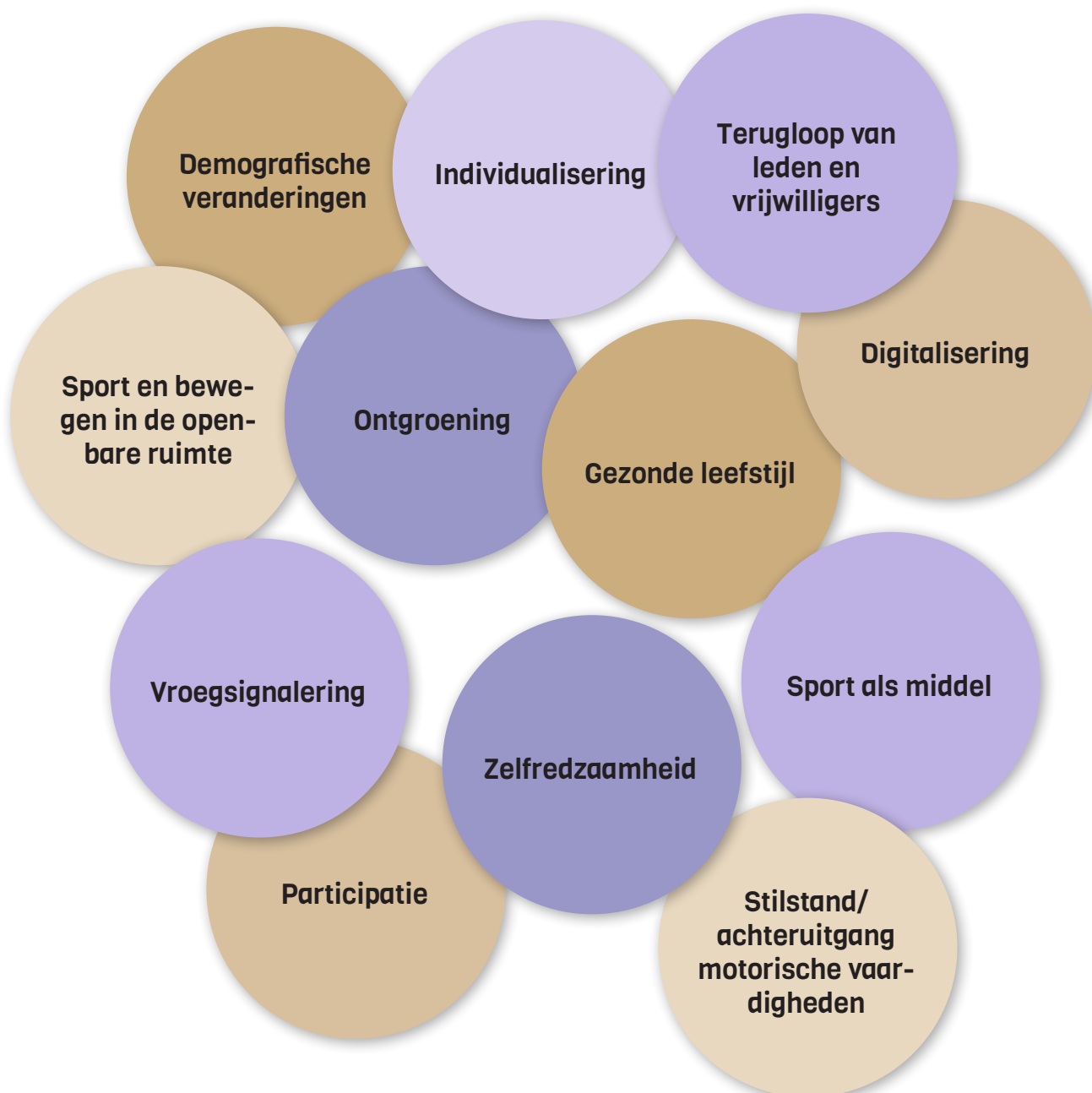
113 minuten Onderwijstijd bewegingsonderwijs p.w. groep 1 & 2
89 minuten Onderwijstijd bewegingsonderwijs p.w. groep 3 t/m 8
Inzet vakleerkracht:
- Alleen vakleerkracht: 18%
- Vakleerkracht en groepsleerkracht: 36%
- Alleen groepsleerkracht: 48%

Trends en ontwikkelingen

Landelijk zien wij een aantal trends en ontwikkelingen ten aanzien van sport en bewegen (zie figuur). Maar ook in koppeling met het preventieakkoord.

Lokaal zien wij trends en ontwikkelingen invloed uitoefenen en een aantal van deze ontwikkelingen zijn versneld door Corona.

Met dit Sportakkoord wordt een mogelijkheid geboden om hiermee om te gaan. Samen kunnen wij hierop anticiperen,

keuzes maken en inspelen op kansrijke verbindingen zoals de Omgevingsvisie van gemeente Hengelo, Global Goals VN, het Nationaal Preventieakkoord en de gezonde leefstijl.

De kans om te verbinden en inspireren ligt er nu!

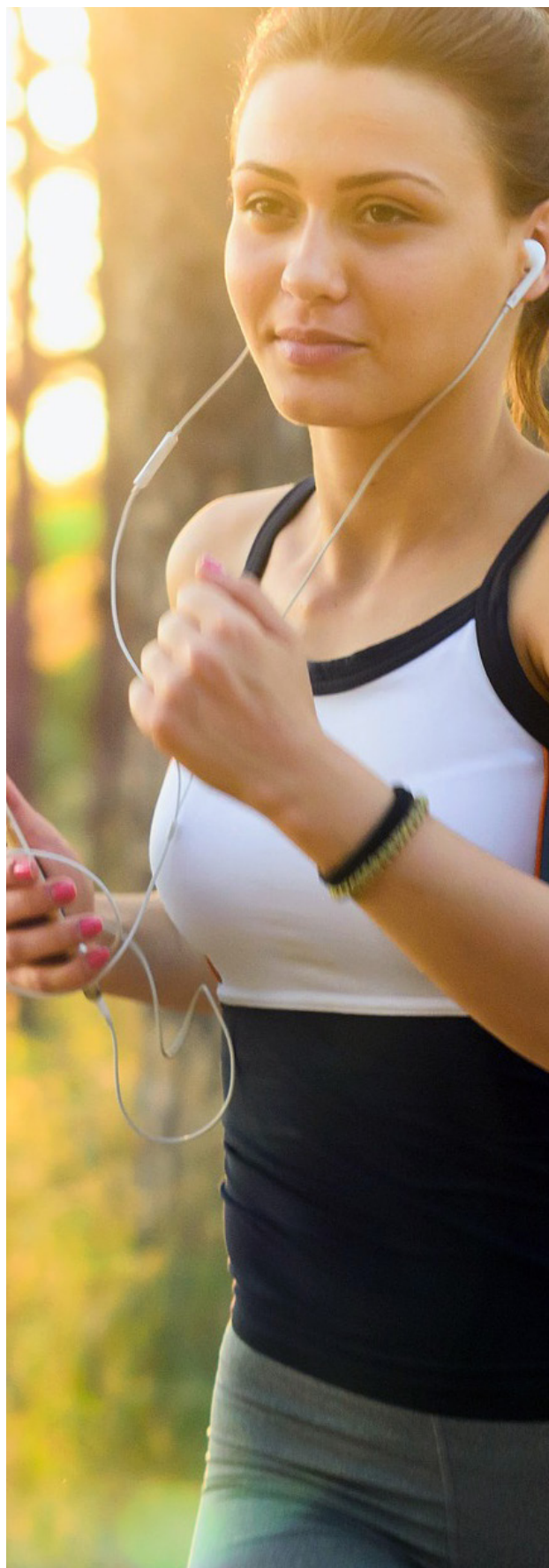
Ontwikkeling in beeld

O.b.v. de landelijke en lokale cijfers kan er geconcludeerd worden dat er een aantal zorgelijke ontwikkelingen zijn in onze maatschappij. Sporten en bewegen is een kansrijke oplossing voor veel ontwikkelingen!

Bij de gekozen ambities wordt hier ook goed naar gekeken en kijken wij naar een rode draad binnende visie van gemeente Hengelo "elke inwoner beweegt". Maar in deze huidige tijd kijken wij ook sterk naar de gezonde leefstijl! Wat is er nodig om hiermee aan de slag te gaan?

- Inzicht in de sport- en beweegbehoefte van de inwoners
- Samenwerkingskansen tussen lokale partijen
- Inzicht in de wensen van de sport- en beweegaanbieders

Door het in kaart brengen van deze data en behoeftes kan er meer betekenis gegeven worden aan de gezamenlijke ambities.

Doelstellingen en ambities

Met dit Sportakkoord willen we bereiken dat alle inwoners van de gemeente Hengelo een leven lang met plezier kunnen sporten en bewegen. Daarbij zetten we sport en bewegen als doel én als middel in voor een vitaal en gezond Hengelo waar iedereen deel kan nemen aan de maatschappelijke waarde van sport en bewegen. De centrale vraag is dan ook:

'Hoe blijft/wordt Hengelo een gemeente waar een leven lang sporten en bewegen voor iedere inwonermogelijk is?'

Het Sportakkoord is een middel om samen met alle lokale partners antwoord te geven op deze vraag! Dit doen we natuurlijk niet zomaar en deze doelstelling gaan wij vanuit drie gezamenlijk gekozen ambities realiseren. De ambities zijn:

Inclusief sporten

Voor iedereen een leven lang plezier in sporten en bewegen zonder belemmeringen wordt nagestreefd.

Vitale sport- en beweegaanbieders

Voor iedereen een leven lang plezier in sporten en bewegen zonder belemmeringen wordt nagestreefd

Vaardig in bewegen

Voor iedereen een leven lang plezier in sporten en bewegen zonder belemmeringen wordt nagestreefd

Vanuit deze ambities richten de betrokkenen zich in eerste instantie op het interesseren van doelgroepen die erom bekend staan minder te sporten of deze mogelijkheid niet te hebben. Dit zijn:

- Mensen in eenzaamheid
- Mensen met een beperking
- Mensen in armoede

Ook is er het besef dat vitale sport- en beweegaanbieders op zowel bestuurlijk als technisch vlak noodzakelijk zijn om de ambitie(s) te kunnen verwezenlijken. Daarom moeten zij hier zowel organisatorisch als financieel op ingericht zijn/worden. Ook is er oog voor kinderen met beweegarmoede en/of overgewicht. Bij deze groep kinderen valt in preventieve sferen een wereld te winnen door hen tijdig te vinden en passende sport- en beweegactiviteiten aan te kunnen bieden.

Ambitie 1

Inclusief sporten en bewegen

Inclusief

Meedoen aan sport en bewegen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Het is zelfs zo dat sommige inwoners niet of nauwelijks sporten of bewegen. Met deze ambitie willen wij bereiken dat 'alle' inwoners deel kunnen nemen aan sport- en beweegactiviteiten. Een leven lang sport en bewegen voor iedereen!

Dat wil zeggen dat wij drempels willen weghalen voor mensen die belemmeringen ervaren door bijvoorbeeld culturele achtergrond, financiële omstandigheden, leeftijd, geaardheid, beperking of andere kwetsbare situaties. De conclusie van de organisaties die aanwezig waren bij de bijeenkomst(en), was dat deze mensen nog onvoldoende bereikt worden of dat het huidige aanbod niet geschikt is.

Uit de bijeenkomst(en) bleek ook dat er veel organisaties en instellingen zijn die hier graag aan bij willen dragen door o.a. met een doelgerichte aanpak inwoners te interesseren van de voordelen van sport en bewegen.

Een andere uitdaging is om vraag en aanbod (beter) op elkaar aan te laten sluiten. Zoals aangegeven is het nodig om inzicht te krijgen in de wensen en behoeftes van inwoners en sport- en beweegaanbieders en er voor te zorgen dat dit (digitaal) in beeld wordt gebracht.

- Verhogen van sport- en beweegdeelname van inwoners in een kwetsbare situatie. Hierbij is speciale aandacht voor;
 - Eenzaamheid
 - Inwoners met een beperking
 - Armoede
- Sterke samenwerking tussen sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke partners op het gebied van zorg en welzijn (met daarbij de focus op passend sporten)
- Een passend sport- en beweegaanbod voor alle inwoners
- Een (digitaal) overzicht van het Hengelose aanbod wat voor alle doelgroepen te vinden is.

Aan de hand van deze ambitie, de doelen en strategie is het mogelijk voor organisaties, verenigingen en personen om een projectaanvraag te doen die hierop aansluit. De aanvraag kan gedaan worden middels het aanvraagformulier op www.hengelo.nl/sportakkoord.

Ambitie 2

Vitale sport- en beweegaanbieders

Vitaal

Om passend, bereikbaar en toegankelijk sport- en beweegaanbod voor ieder inwoner van de gemeente Hengelo te realiseren is een goede sportinfrastructuur met sterke sport- en beweegaanbieders essentieel. Sterke sport- en beweegaanbieders zijn goed georganiseerd en bovendien in staat om hun aanbod aan te passen op de vraag uit de samenleving.

In de afgelopen jaren zijn diverse wensen en behoeftes veranderd. De individualisering heeft een grote invloed op de vraag naar sport- en beweegmogelijkheden. Corona heeft diverse mogelijkheden beperkt of zelfs stilgelegd en dit heeft op organisatorisch, financieel en maatschappelijk vlak impact op sport- en beweegaanbieders in de gemeente. Het plezier van sporten en bewegen staat zowel bij de sporter als bij de aanbieder onder druk.

Binnen deze ambitie werken we aan een stevige basis voor elke sport- en beweegaanbieder. Door te werken aan de sterke basis is en blijft het voor sport- en beweegaanbieders mogelijk om bestaansrecht te behouden en passend aanbod te bieden voor elke Hengeloër.

Vanuit een strategische aanpak gaan we in ieder geval aan de slag met de onderstaande punten:

- Versterken van sportverenigingen
 - Kwalitatief vrijwilligersbeleid
 - Versterken van kader (bestuurders, trainers, vrijwilligers)
- Kennisdeling tussen verenigingen/instellingen/organisaties en het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden
- Maatschappelijke betrokkenheid verhogen bij sport- en beweegaanbieders
- Stimuleren van een positief, gezond en veilig sportklimaat

Dit gaan wij bereiken door 'Doel door Doen denken'. Dit is een heldere methode waarbij het doel behaald gaat worden door actie- en tijdgerichte targets.

Aan de hand van deze ambitie, de doelen en strategie is het mogelijk voor organisaties, verenigingen en personen om een projectaanvraag te doen die hierop aansluit. De aanvraag kan gedaan worden middels het aanvraagformulier op www.hengelo.nl/sportakkoord.

Ambitie 3

Vaardig in bewegen

Vaardig

Een leven lang sporten en bewegen begint bij de jeugd. We zien dat kinderen in de gemeente Hengelo steeds minder bewegen en dat hun motorische vaardigheid steeds verder achteruitgaat.

Als kinderen niet vaardig zijn in sporten en bewegen, is de kans groter dat ze er ook geen lol aan beleven.

Mede door ontwikkelingen als digitalisering en individualisering is achteruitgang in motorische vaardigheden geen trend meer maar een structureel probleem.

Binnen het sportakkoord spreken we samen met de betrokkenen de ambitie uit om meer kinderen in beweging te brengen en daarmee bij te dragen aan minder overgewicht en betere motorische vaardigheid

We kijken naar bestaande sport- en beweegmogelijkheden maar ook naar nieuw kansrijk aanbod om kinderen te stimuleren om in beweging te komen. Dat vraagt om inzicht en overzicht maar ook om betere aansluiting bij de leefwereld van het Hengelose kind.

Vanuit een strategische aanpak gaan we in ieder geval aan de slag met de onderstaande punten:

- Focus op effectief bewezen beweegprogramma's in het basis onderwijs
- Jongere kinderen meer laten bewegen
- Meten van motorische vaardigheid van kinderen
- Samenwerkingen met onderwijs en kinderopvang (structureel en digitaal sport- en beweegprogramma)
- Sporten en bewegen in de openbare ruimte als middel voor een gezonde leefstijl
- Bewustzijn bij ouders/verzorgers vergroten

Dit gaan wij bereiken door 'Doel door Doen denken'. Dit is een heldere methode waarbij het doel behaald gaat worden door actie- en tijdgerichte targets.

Aan de hand van deze ambitie, de doelen en strategie is het mogelijk voor organisaties, verenigingen en personen om een projectaanvraag te doen die hierop aansluit. De aanvraag kan gedaan worden middels het aanvraagformulier op www.hengelo.nl/sportakkoord.

Financiën

Wie, wat, waar

Om geformuleerde ambitie waar te maken en projecten te realiseren is er naast personele inzet ook budget nodig. De volgende budgetten zijn beschikbaar om met het lokaal sport- en beweegakkoord aan de slag te kunnen.

Uitvoeringsbudget 2021 en 2022 Sportakkoord

Per gemeenten is vanuit het Nationaal Sportakkoord uitvoeringsbudget ter beschikking gesteld, naar ratio van het aantal inwoners. Voor de gemeente Hengelo is dit in 2021 €100.000 en 2022 €50.000 per jaar.

Budget ondersteuning sport NOC*NSF

Om sportverenigingen optimaal bij te kunnen laten dragen is er via NOC*NSF en de sportbonden voor hen een specifiek aanbod van cursussen, themabijeenkomsten, ondersteuning en procesbegeleiding ontwikkeld. De sportverenigingen mogen hiervan kosteloos gebruikmaken. Dit verloopt via het Hengelose sportakkoord en de lokaal adviseur sportakkoord Kira Schorn.

Afspraken budgetten lokaal sport- en beweegakkoord

Om de beschikbare budgetten zo optimaal en zo efficiënt mogelijk in te zetten zijn de volgende afspraken tot stand gekomen.

1. Het uitvoeringsbudget wordt aangevraagd door de gemeente Hengelo
2. De kerngroep beheert het uitvoeringsbudget
3. De kwartiermaker verstrekt aanvragen t/m €1.500,- zelfstandig en bedragen daarboven gaan i.o.m. de kerngroep.
4. Het budget ondersteuning sport wordt beheerd door de lokaal adviseur sportakkoord (NOC*NSF).
5. Aanvragen voor het uitvoeringsbudget en budget ondersteuning sport kunnen worden gedaan door het werkveld.
6. De kerngroep stelt op basis van de projectplannen vast of de projecten bijdragen aan de ambities en visie van het lokaal sportakkoord

Organisatie Sport- en beweegakkoord

Wie, wat, waar

Na een traject van maanden waarin met diverse betrokkenen is gesproken, bijeenkomsten zijn georganiseerd en corona is in 2021 het definitieve Sport- en beweegakkoord 'Hengelo inspireert' opgesteld.

Mede door het coronavirus heeft het sportakkoord vertraging opgelopen, maar desondanks ligt er een stevig fundament waarmee verder gebouwd kan worden!

Het lokaal sport- en beweegakkoord wordt aangestuurd door een kerngroep bestaande uit:

Guido Wevers, ROC van Twente Sport & Bewegen
Paul Droog, fysiotherapie & sportfysiotherapie
Marc Hopster, Crossfit 074
Coen Beernink, gemeente Hengelo.

Om aanvragen vanuit het veld te behandelen, verbindingen te leggen en succesvolle projecten te begeleiden is een kwartiermaker voor 2021, Boudewijn Timmermans, beschikbaar gesteld door gemeente Hengelo. Deze kwartiermaker is het schakelpunt tussen de kerngroep, verenigingen, onderwijsinstellingen, sport- en beweegaanbieders en meer en verzorgt de volledige afhandeling van het traject.

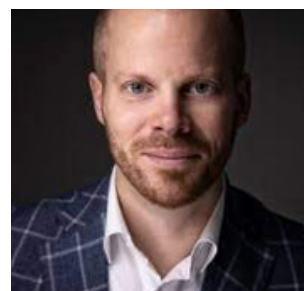
Guido Wevers

Paul Droog

Marc Hopster

Coen Beernink

Hengelo inspireert

Samen met alle partners werken wij aan en met deze drie ambities naar een inspirerend Hengelo. Een omgeving waar men elkaar ondersteunt en elkaar helpt waar nodig. Een gezonde omgeving!

Dit is hét moment om elkaar te vinden en elkaar te stimuleren. Sport en bewegen is een krachtig 'middel' om mensen te verbinden en te inspireren.

Maar het is ook belangrijk om o.a. vertrouwen te geven, ontmoetingen te realiseren en eenzaamheid tegen te gaan. En in een inspirerende omgeving heeft iedereen de kans om zich te bewegen, gezond en energiek te voelen. In dit sportakkoord kijken wij dan ook verder dan alleen sport en bewegen. Wij kijken ook naar de gezondheid, leefstijl, preventie en het participeren in de samenleving.

Daarom biedt dit akkoord mogelijkheden om te inspireren, ontwikkelen, bouwen en te verbinden!

Colofon

September 2021. Uitgave van de gemeente Hengelo. Aan de inhoud van deze brochure kunnen geen rechten ontleend worden.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo